

Schønheyder: Jeg skal tillade mig at henlede Opmærksomheden paa Forslaget under Nr. 3 om den fremtidige Ordning af Artilleriet, som jeg i Forbindelse med 6 andre ærede Medlemmer har stillet. De Herrer ville see, at det gaaer ud paa at samle Feltartilleriet i eet Regiment, istedetfor i 2, og Fæstningsartilleriet i een Bataillon, istedetfor i to. Det er saa at sige givet ved Lovforslaget, at man paatænker at organisere Hæren i to selvstændige Armeecorps'er, hvoraf det ene skal ligge Ost for, det andet Vest for Storebelt, men allerede ved første Behandling af denne Sag have flere ærede Medlemmer udtalt, at de maae ansee en sliq Ordning for mindre heldig. Det er vel muligt, at den paa Grund af vore geographiske Forhold tildeels kan være nødvendig, men den vil altid være uheldig under en Krig, idet vor Armee er saa lille, at man naturligviis maa ønske at have den samlet for at kunne have noget Haab om at bestaae imod Tjenden. Er imidlertid denne Deling uheldig for Hæren i Almindelighed, troer jeg, at den i Særdeleshed er det for Artilleriet, der hovedsageligt bestaaer af et Materiel, som det er meget svært at flytte, og som det derfor vilde koste endeel Uleilighed ved en Krigs Udbrud at samle til et Hele. Derfom man altsaa, saaledes som det er foreslaaet i Lovforslaget, skal have omtrent en Trediedeel af Artilleriet samlet, maastee endog i Sjælland, vilde der, hvis Tjenden skal overfalde os paa den Kant, være stor Fare for at tabe denne bethydelige Deel deraf, idet den blev tagen af Tjenden, før vi vare istand til at faae samlet det tilstrækkelige Antal Folk og Heste for at bringe den i Sikkerhed. Det er navnlig denne Fare, vi have frygtet, og som vi ønskede at raaade Gud paa ved at foreslaae Artilleriet samlet paa eet Sted, men jeg skal dog gjøre opmærksom paa, at dersom man antager det for absolut nødvendigt ogsaa i Fremtiden at have noget Artilleri Vest for Storebelt, vil der, selv med en saadan Samling, Intet være iveien for, at man fra Hovedgarnisonen detacherer en saa stor Deel af Artilleriet, som man efter Omstændighederne maatte finde nødvendig; derfor behøver man ikke at staae fast, at $\frac{1}{3}$ af det hele Vaaben skal samles Vest for Storebelt. Dette er

Hovedgrunden, som har bevæget os til at stille det foreliggende Forslag, men der er efter vor Formening ogsaa andre Grunde, som tale derfor. Det er dog ganske vist, at man saavidt muligt bør stræbe hen til at indrette Organizationen i Fredstid saaledes, at den ved en Krigs Udbrud er, som den skal være, men derom kan der ikke godt være Tale ved den paatænkte Formation af Artilleriet. Det er kun en administrativ Ordning, og naar en Krig udbryder, maae de to Regimenter og de to Batailloner forenes for at samle Artilleriet under een Overcommando ved den active Hær, men dette vilde altsaa være een Ting mere, der skal gjøres ved en Krigs Udbrud, foruden de mange andre forskjellige Ting, der skulle udføres. Naar man holder den største Deel af Artilleriets Mandskab samlet paa eet Sted, vil desuden Mandskabets Uddannelse og Indøvelse kunne deles i større Samlinger paa Grund af, at der da er et større Apparat tilstede, og man maa vente, at Uddannelsen vil blive mere ligeleg og tilfredsstillende, naar man har det Hele under een Commando. Seer man dernæst hen til den oeconomicke Side af Sagen, troer jeg ogsaa, at der er Adskilligt, som taler for den af os foreslaaede Ordning. Jeg skal ikke lægge videre Vægt paa de enkelte Officerer, der spares, skjøndt en Besparelse af 4 á 5,000 Rd. ikke er at foragte under de nuværende Forhold. Jeg skal dog ved denne Leilighed bemærke, at der ved § 59 er foreslaaet en Forøgelse af Lieutenanternes Antal, nemlig med 2 Premierlieutenanter og 2 Secondlieutenanter, hvilke ere blevne tilovers ved Inddragelsen af det ene Regiment, og dette er skeet, fordi man i det Hele har klaget over, at Artilleriet var temmelig svagt besat med Officerer, idet man ikke meente at burde reducere deres Antal mere, end allerede skeet er.

Rettelser.

- Sp. 7504, 4de—3die Lin. f. n.: „2den og 3die“, læs: „1ste og 2den“.
— 7859, 2den Lin. f. v.: „nu have udtalt“, læs: „ikke have udtalt“.